

EGRI HEM BOLSA, ÝOL ÝAGŞY!

Türkmenistanda soňky döwürde bolup geçýän käbir oňyn özgerişler ýurduň geljegine umyt döredýär. Ministrler kabinetiniň 23-nji apreldäki ýygnaýynda şeýle özgerişleriň ýene birini amala aşyrmak makul görüldi. Mejlisiň başlygy Akja Nurberdiýevanyň ilatdan gelýän köpsanly haýyşlara, hatlara salgylanyp girizen teklibine görä, ýurtda ozaldan ulanylyp gelnen grigorian aý atlaryna dolanmak karar edildi. Hepdäniň günleri-de, ozalkysy ýaly atlandyrylar.

Türkmenistanyň Ministrler kabinetinde ýurdy dünýä jemgyýetçiligine gaýtadan integrirlemek üçin bu çäräniň örän möhümdigi nygtaldy. Prezident Gurbanguly Berdimuhammedov aý-günleriň atlaryny dikeltmek meselesinde agzalan argumentler bilen doly ylalaşýandygyny aýtdy. Diýmek, bu meseläni çözüldi hasap etse bolar. Bu çäre merhum diktator Saparmyrat Nyýazovnyň ozal ýurtda girizen tersin düzgünlerine garşy häzire çenli urlan iň güýçli zarbadyr!

Dogrudanam, eger ýurduň peýdasyna çapsaň, Türkmenistanyň geljegini alada etseň, onda öz milletini, ýurduňy halkara jemgyýetçiliginden üzňeleşdirjek bolmaly däl, gaýta, tersine, ony dünýä jemgyýetçiligine has içgin, has berk integrirlejek bolmaly. Ýurduň Baş kanuny-da, beýleki kanunlarydyr kanunçylyk aktlary-da, adam hukularynyň we söz azatlygynyň derejesi-de Halkara standartlaryna gabat getirmeli. Diňe şeýle edilende, öz milli özboluşlylygyňy gorap saklamaga we ösdürmäge çynlakaý mümkinçilik döreyär.

Paradoksal bolup görünse-de, bu ugur hakykatda örän netijeli we ýeke-täk dogry ýoldur. Öz milli özboluşlylygyňy dünýäden üzňeleşip däl-de, diňe özüni köpdürli we köpukladly dünýä jemgyýetçiligine içgin integrirläp, saklamak hem ösdürmek mümkin. Ýogsa, ata-baba däp-dessuryň-ha beýle-de dursun, eýse millet hökmünde uzak saklanyp biljegiň-de gümana!

Elbetde, türkmenlerde gözüň göreji ýaly gorap saklamaly gowy däp-dessurlar, ýörelgeler, gylyklar sanardan kän: arassalyk, öz sözüne wepalylyk, mertlik, batyrlyk, ar-namys, ula – hormat, kiçä – sylag, aýal-gyzlara aýratyn sarpa – türkmeni türkmen edýän gowy gylyklaryň diňe käbirleridir. Bu saýlantgy ýörelgeleri ýatdan çykarmak, äsgermezlik, has beteri-de olardan ýüz öwürmek, millete-de, ýurda-da hiç bir peýda getirmez. Beýle edilse, tersine, biziň geljegimize uly zyýan ýetip biler. Sebäbi barha globallaşýan maddy dünýäde öz milli kökleriňden üzülme – geljegiňi gümana goýmakdyr. Geçmişini ideallaşdyrmagyň geregi ýok, ýöne ata-baba däp-dessurlardan, milli kimligiňden ýüz öwürmek hem paýhaslylyk däl.

Milli gymmatlyklaryňy, öz milli kimligiňi zerur derejede saklamak üçin dogry hem synagdan geçen ýoldan ýöremeli. Bu ugurda sapak alyp boljak ýurtlar bar. Şeýle ýurtlaryň biri-de Ýaponiýadyr. Ýaponlar häzirkä döwürde düýäde iň ösen halklaryň biri, şol bir wagtda-da, olarda ýakymly milli aýratynlyk duýulýar. Her bir ýaponda öz geçmişine buýsanç bar. Olar bu üstünligi dünýäden çetleşip däl-de, eýse öz ýurtlarynyň ähli kanunlaryny halkara ünlülere, aýratynam Günbataryň synagdan geçen standartlaryna gabat getirip, gazandylar.

Ata-babalarymyz "Egrem bolsa, ýol ýagşy!" diýipdirler. Demokratiýanyň ýoly egri däl, ýöne kötel. Emma ýurdy ösdürjek bolsaň, şol ýoldan ýöremeseň, başga alaç ýok. Çünki demokratiýa ähli halkyň akyly-paýhasyna, köpçüligiň döredijilikli işeňirligine ýol açýar. Häzirkä zaman dünýäsinde şonsuz ýurduň üstünlikli ösmegi düýbünden mümkin däl. Türkmenistandaky häzirkä özgerişler ýurdy – soňy baryp petige direýän – dar ýodadan çykaryp, beýleki ýurtlaryň ýöreyän giň ýoluna salmaga edilýän iň ýönekeýje synanyşyklardyr.

Ak Welsapar, ýazyjy